

JÓ TANULÓ JÓ SPORTOLÓ? – SERDÜLŐ TANULÓK SZERFOGYASZTÁSÁNAK ÉS ISKOLAI ÉRDEMJEJEINEK VIZSGÁLATA SPORTOLÁSI STÁTUSZUK TÜKRÉBEN

Mikulán Rita

SZTE JGYPK Testnevelési és Sporttudományi Intézet

B3

Kulcsszavak: sport, iskolai teljesítmény, serdülők; dohányzás, alkoholfogyasztás

Számos tanulmány szerint a tanulók fizikai aktivitása, teljesítőképessége kedvezően befolyásolja az iskolai teljesítményüket. A sportolói életmódról gyakran feltételezik, hogy az kizárja vagy legalábbis csökkenti a legális és illegális szerhasználat gyakoriságát. A valóságban azonban nem mindig ezt tapasztaljuk. A szakirodalomban található eredmények sem egységesek: dohányzás és tiltott drogfogyasztás tekintetében a szerzők nagy része negatív összefüggést talált a sportolással, az alkoholfogyasztás esetében pedig egymásnak ellentmondó eredményekről olvashatunk.

Vizsgálatunk célja, hogy a sportolási státusz tükrében elemezzük a serdülőkorú tanulók szerfogyasztásának és iskolai teljesítményének jellemzőit. A felméréshez önkéntes kérdőívet alkalmaztunk, melyben rákérdeztünk a tanulók korára, nemére, sportolási és szerfogyasztási szokásaira, leggyakrabban kapott érdemjegyeire, a szülők iskolai végzettségére és a család gazdasági státuszára. A kérdőívet összesen 317 fő tanuló (69% fiú és 31% lány) töltötte ki, az adatgyűjtés három szegedi középiskolában történt. A tanulók részvétele önkéntes volt. Az adatokat SPSS 20 statisztikai programmal értékeltük ki Mann-Whitney- és Kruskal-Wallis-próbák alkalmazásával.

A kutatásban részt vevő tanulók 48,6%-a sportolt versenyszerűen, 51,4%-a pedig nem versenyszerűen. A versenyszerűen sportolók szignifikánsan gyakrabban kaptak jobb érdemjegyet, mint a nem versenyzők. A versenyző lányok szignifikánsan gyakrabban jelöltek be magasabb osztályzatokat, mint a fiúk. A versenyszerűen nem sportoló fiúk és lányok jegyei között nem volt szignifikáns különbség. A szülők iskolai végzettsége szerint kapott érdemjegyek között szignifikáns különbség volt igazolható: a magasabb végzettségű szülők gyermekei gyakrabban kaptak jobb jegyeket.

A jobb jegyeket gyakrabban kapó tanulók kevesebbszer ittak és dohányoztak a megelőző hónapban. A lányok szignifikánsan kevesebbet ittak, mint a fiúk, de dohányzási szokásaik tekintetében nem volt különbség. A versenyszerűen sportolók és nem sportolók dohányzási és alkoholfogyasztási szokásai között nem tapasztaltunk eltérést. A szülők iskolai végzettsége közül csak az apa iskolai végzettsége ált összefüggésben az alkoholfogyasztási szokásokkal. A dohányzási szokások esetében a szülők iskolai végzettsége szerint képzett alminták jegyei között különbség igazolódott. A magasabb iskolai végzettségű szülők gyermekei kevesebbet dohányoztak a megelőző hónapban. A család becsült anyagi helyzete nem befolyásolta a vizsgált paramétereket.

Kutatási eredményeink alátámasztják azt az egészségfejlesztési törekvést, hogy az iskolának sportolást támogató környezetet kell biztosítania tanulóinak számára.